

THE WITCHER

(DE HEKSER)

De jaren van verachting

Andrzej Sapkowski bij Boekerij:

De laatste wens
Het zwaard der voorzienigheid
Het bloed van de elfen
De jaren van verachting

ANDRZEJ SAPKOWSKI

THE WITCHER

(DE HEKSER)

De jaren van verachting

Vertaald uit het Pools door Theo Veenhof

ISBN 978-90-225-9978-5
ISBN 978-94-023-2193-7 (e-book)
NUR 334

Oorspronkelijke titel: *Czas pogardy*
Vertaling: Theo Veenhof
Omslagontwerp: Micaela Alcaino, bewerkt door DPS Design &
Prepress Studio, Amsterdam
Omslagbeeld: © Micaela Alcaino

© 1995 Andrzej Sapkowski
Published by arrangement with Patricia Pasqualini Literary Agency
© 2015 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Bloed op je handen, bloed op je kleren,
Falka, Falka, brand en sterf,
Voor jouw daden zul je creperen,
In de vlammen, in het verderf!*

Liedje gezongen door elfen- en mensenkinderen
bij de rituele verbranding van de pop Falka
tijdens het Saovina-herfstfeest

***Vedymins**, door de Noordlingen (z.a.) 'heksers' genoemd, vormen een mysterieuze en elitaire kaste van priestersoldaten die waarschijnlijk teruggaat op de druïden (z.a.). De volksverbeelding kent hun magische krachten en bovenmenselijke vermogens toe; **v.** zouden in staat zijn boze geesten, monsters en allerlei duistere krachten te bevechten. In de praktijk werden de **v.**, die weergaloos het zwaard hanteerden, door de heersers van het noorden ingezet in de stammenoorlogen die zij onderling uitvochten. Tijdens het gevecht raakten de **v.** in een trance die naar men aanneemt teweeg werd gebracht door zelfhypnose of toxische substanties. Ze vochten met een tomeloze energie, zonder de minste aandacht te schenken aan pijn of zelfs ernstige verwondingen, wat voedsel gaf aan bijgeloof met betrekking tot hun bovenmenselijke krachten. De theorie volgens welke de **v.** het product zouden zijn van mutatie of genetische manipulatie is niet bevestigd. **V.** zijn de helden van talrijke verhalen van de Noordlingen (vgl. F. Delannoy, Mythen en legenden van de Noordlingen).*

Effenberg en Talbot,
Encyclopaedia Maxima Mundi, deel xv

1

Tegen de jongelui die ijlbode wilden worden, zei Aplegatt dat je om zo de kost te verdienen twee dingen nodig had: gouden hersens en een ijzeren kont.

Gouden hersens zijn essentieel, hield Aplegatt de aspirant-ijlbode voor, omdat in de platte leren tas op zijn borst alleen het minder belangrijke nieuws zat, dat veilig kon worden toevertrouwd aan het verraderlijke papier of perkament. De echt belangrijke, geheime berichten zaten in het geheugen van de boodschapper en werden alleen overgebracht aan de geadresseerde – woordelijk, en die woorden waren vaak verre van eenvoudig. Ze waren moeilijk uit te spreken en nog moeilijker te onthouden. Om ze uit het hoofd te leren en foutloos te reproduceren had je echt gouden hersens nodig.

En wat de voordelen van een ijzeren kont betreft: daar kwam iedere ijlbode gauw genoeg achter. Wanneer je drie dagen en nachten in het zadel zit, tijdens een rit van honderd of zelfs tweehonderd mijl, over de weg maar ook wel dwars door het veld, dan heb je die ijzeren kont hard nodig. Nee, natuurlijk zit je niet onafgebroken in het zadel; soms stijgt je af om uit te rusten. Want een mens kan veel verdragen, maar een paard veel minder. Maar toch, als het tijd is om weer plaats te nemen op het zadel, is het alsof je kont moord en brand schreeuwt.

‘Maar meneer Aplegatt,’ vroegen de jongelui soms verbaasd, ‘wie heeft er nu nog ijlboden nodig? Stel, je moet van Vengerberg naar Wyzima. Dat is op z’n minst vier of vijf dagen rijden, zelfs op het snelste paard. En hoelang doet een tovenaars uit Vengerberg er nou helemaal over om een boodschap te sturen aan een tovenaars in Wyzima? Een half uur, hoogstens. Het paard van een ijlbode kan kreupel raken, maar de boodschap van een tovenaars komt altijd aan. Die raakt nooit verdwaald

en komt nooit te laat. Wat moet je nog met ijlboden als ieder hof zijn eigen tovenaars heeft? Ijlboden zijn overbodig geworden, meneer Aplegatt.'

Een tijdlang had Aplegatt zelf ook gedacht dat niemand hem nog nodig had. Hij was zesendertig, klein van stuk maar sterk en pezig, hij was niet bang om hard te werken – en natuurlijk had hij gouden hersens. Hij had best ander werk kunnen vinden om in het levensonderhoud van zichzelf en zijn vrouw te voorzien, en om wat geld opzij te leggen voor de bruidsschat van zijn twee nog ongetrouwde dochters, en om zijn getrouwde dochter en haar echtgenoot, de mislukkeling, te blijven helpen. Maar ander werk, daar moest Aplegatt niet aan denken. Hij was een ijlbode van de koning, en daarmee uit.

Maar toen, opeens, nadat hij lange tijd vergeten was en na een lange tijd van vernederend nietsdoen, was Aplegatt weer nodig. Langs wegen en bospaden klonk weer hoefgetrappel. De ijlboden zwermden weer uit en brachten hun nieuws van stad tot stad.

Aplegatt wist waarom dat was. Hij zag veel en hij hoorde nog meer. Hij werd verondersteld een boodschap meteen te vergeten nadat hij haar had afgeleverd, zo grondig dat hij haar zelfs wanneer hij gefolterd werd niet meer zou kunnen oproepen in zijn herinnering. Maar Aplegatt vergat niets. Hij wist waarom koningen ineens waren opgehouden te communiceren met behulp van magie en tovenaars. Het nieuws dat de ijlboden met zich meedroegen moest voor de tovenaars verborgen blijven. De koningen vertrouwden hen niet meer.

Aplegatt wist niet waarom de vriendschap tussen de koningen en tovenaars ineens bekoeld was, en daar brak hij zich ook niet het hoofd over. Koningen en tovenaars waren voor hem onbegrijpelijke en onvoorspelbare wezens, vooral wanneer er moeilijke tijden aanbraken. En dat er moeilijke tijden waren aangebroken, kon niemand ontgaan die het land doorkruiste van burcht naar burcht, stad naar stad, koninkrijk naar koninkrijk.

Er waren ontzettend veel soldaten op de been. Om de haverklap kwam je een infanterie- of cavaleriecolonne tegen,

steevast met een prikkelbare, nerveuze, kortaangebonden, arrogante commandant die deed alsof het lot van de wereld van hem afhing. Ook de steden en burchten waren vol gewapende mannen, en dag en nacht was er een koortsachtige activiteit gaande. De burggraven en slotvoogden, die gewoonlijk onzichtbaar bleven, renden nu onophoudelijk over muren en binnenplaatsen, nijdig als wespen voor een onweer; ze deelden vloekend en tierend bevelen uit en wie hun voor de voeten liep kon een schop krijgen. Dag en nacht kropen colonnes zwaarbeladen wagens naar vestingen en garnizoenen, waar ze hun vracht losten en vervolgens met grote snelheid hun zich moeizaam voortbewegende tegenliggers passeerden. Horden dartele, driejarige paarden waren van stal gehaald en deden het stof opwervelen op de wegen. De paardjes, niet gewend aan het bit of aan gewapende berijders, genoten van hun laatste vrije dagen, waarbij ze de staljongens handenvol werk bezorgden en andere weggebruikers het leven zuur maakten.

Kortom, er hing oorlog in de hete, roerloze lucht.

Aplegatt ging in zijn stijgbeugels staan en keek om zich heen. Beneden hem, aan de voet van de heuvel, kronkelde een blinkende rivier tussen de weiden en boompertijen. Daarachter, naar het zuiden, strekten zich bossen uit. De ijlbode spoorde zijn paard aan. Hij had haast.

Twee dagen was hij al onderweg. Hij had de koninklijke order en de documenten in ontvangst genomen in Hagge, waar hij een rustpauze hield op de terugweg uit Tretogor. Hij had de vesting 's nachts verlaten en in galop de weg gevolgd langs de linkeroever van de Pontar; daarna was hij voor zonsopgang de grens met Temerië gepasseerd en de volgende dag bereikte hij al tegen het middaguur de oever van de Ismena. Als koning Foltest in Wyzima was geweest, had Aplegatt hem de boodschap die nacht kunnen overhandigen. Helaas was de koning niet in de hoofdstad. Hij bevond zich in het zuiden van het land, in Maribor, bijna tweehonderd mijl van Wyzima. Aplegatt wist dit, en daarom verliet hij in de buurt van Wittebrug de in westelijke richting voerende weg en reed hij door de bossen naar Ellander. Dat was gevaarlijk. De Scoia'tael, Eekhoorns, maakten de bossen hier onveilig, en wee degene die

in hun handen viel of binnen het bereik kwam van hun pijlen. Maar een ijlbode van de koning moest risico's nemen. Dat was zijn plicht.

Het kostte hem weinig moeite de rivier te doorwaden – het had al sinds juni niet meer geregend en het water in de Ismena stond laag. Hij bleef langs de bosrand rijden en bereikte het karrenspoor dat in zuidoostelijke richting liep van Wyzima naar de Mahakambergen, waar zich de ijzergieterijen, smederijen en nederzettingen van de dwergen bevonden. Er reden veel wagens en karren op de weg, die vaak werden ingehaald door kleine bereden eenheden. Aplegatt slaakte een zucht van verlichting. Waar veel mensen waren, waren geen Scoia'tael. De campagne tegen de elfenguerrilla's in Temerië was een jaar gaande; zij hadden zich teruggetrokken in de bossen, waar ze zich in kleine commando's hadden opgesplitst. Deze kleinere groepen waagden zich niet in de buurt van drukke wegen en voerden daar geen aanvallen uit.

Voor de nacht was hij al bij de westelijke grens van het hertogdom Ellander, op een splitsing bij het dorp Zavada. Vanaf daar kon hij de rechte, veilige weg naar Maribor volgen: tweeënveertig mijl lang, druk bereden, nergens mul of modderig. Bij het kruispunt was een herberg, en Aplegatt besloot zichzelf en zijn paard wat rust te gunnen. Als hij bij het krieken van de dag weer vertrok, zou hij zijn paard niet hoeven afjakkeren om voor zonsondergang de zilver-zwarte wimpels op de rode daken van het kasteel van Maribor in zicht te krijgen.

Hij ontzadelde zijn merrie, stuurde de staljongen weg en verzorgde het dier zelf. Hij was een ijlbode van de koning, en een ijlbode van de koning staat nooit een ander toe om zijn paard aan te raken. Hij at een stevige portie roereieren met worst en een kwart roggebrood en spoelde zijn maaltijd weg met een kan bier. Hij luisterde naar wat er allemaal gezegd en geroddeld werd door de reizigers uit alle windstreken die in de herberg aten.

Aplegatt kwam te weten dat er weer problemen waren in Dol Angra: opnieuw was een Lyrische cavalerie-eenheid slaags geraakt met Nilfgaardse ruiters. Meve, de koningin van Lyrië, had Nilfgaard luid en duidelijk beschuldigd van provocatie

en – opnieuw – de hulp ingeroepen van koning Demawend van Aedirn. Tretogor was getuige geweest van de openbare terechtstelling van een Redanische baron die gemene zaak had gemaakt met geheime afgezanten van keizer Emhyr van Nilfgaard. In Kaedwen hadden Scoia'taelcommando's zich verenigd en een bloedbad aangericht in fort Leyda. Uit wraak hadden de mensen van Ard Carraigh bij een pogrom bijna vierhonderd niet-mensen vermoord die woonachtig waren in de hoofdstad.

Intussen beschreven kooplieden die uit het zuiden waren gekomen het verdriet en de rouw onder de Cintrische emigranten die zich in Temerië onder het vaandel van maarschalk Vissegerd hadden geschaard. Het vreselijke nieuws van de dood van prinses Cirilla, de Leeuwenwelp, de laatste afstameling van koningin Calanthe, was bevestigd.

En er werden nog duisterder, onheilspellender dingen verteld. In verscheidene dorpen in de streek rond Aldersberg was er ineens bloed in plaats van melk uit de koeienuiers gekomen, en bij dageraad was in een mistbank de Pestmaagd gezien, de aankondiger van dood en vernietiging. De Wilde Jagers, een spookachtig leger dat door de hemel galoppeerde, was verschenen in Brugge, bij de bossen van Brokilon, het verboden koninkrijk van de dryaden; en de Wilde Jagers, dat weet iedereen, zijn altijd de voorbode van oorlog. En bij Kaap Bremervoord was een spookschip gesignaleerd met aan boord een demon, een zwarte ridder wiens helm getooid was met roofvogelvlugels...

De ijlbode luisterde niet langer; hij was te moe. Hij ging naar de gemeenschappelijke slaapzaal, liet zich op zijn brits vallen en was meteen vertrokken.

Bij zonsopgang stond hij op, en hij was een beetje verbaasd toen hij het erf op liep: hij was niet, zoals gewoonlijk, de eerste die zich opmaakte om te vertrekken. Een zwarte ruïn stond gezadeld bij de pomp, en ernaast was een vrouw in mannenkleden haar handen aan het wassen in de trog. Toen ze Aplegatts voetstappen hoorde, draaide de vrouw zich om. Ze nam haar weelderige zwarte haar in haar natte handen en gooide het naar achteren. De ijlbode maakte een buiging. De vrouw knikte even.

Toen hij de stal in liep botste hij bijna tegen nog een vroege vogel aan: een meisje met een fluwelen baret op leidde net een appelgrauwe merrie naar buiten, het erf op. Het meisje wreef over haar gezicht en leunde geeuwend tegen de schoft van haar paard.

‘Jeetje,’ mompelde ze toen ze langs de ijlbode liep. ‘Ik val vast in slaap op mijn paard... Ik val gewoon om... Oewaaah...’

‘Geef uw merrie de vrije teugel,’ zei Aplegatt vriendelijk terwijl hij zijn zadel van het rek pakte, ‘dan wordt u vanzelf wakker in de ochtendkoelte. Het beste, juffrouw.’

Het meisje draaide zich om en keek hem aan. Ze leek hem nu pas op te merken. Ze had grote, smaragdgroene ogen. Aplegatt gooide de sjabrak over zijn paard.

‘Ik wens u een veilige reis,’ zei hij. Doorgaans was hij niet zo spraakzaam, maar nu voelde hij de behoefte om met iemand te praten, zelfs al was die iemand een slaperige tiener. Misschien kwam het door de lange, eenzame dagen die hij doorbracht op de weg, of misschien doordat het meisje hem een beetje deed denken aan zijn middelste dochter.

‘Dat de goden u mogen beschermen,’ voegde hij eraan toe, ‘tegen ongelukken en noodweer. Jullie zijn maar met zijn tweeën, en dan ook nog vrouwen... En we beleven slechte tijden. Overal op de wegen loert het gevaar.’

Het meisje sperde haar groene ogen open. De ijlbode voelde een koude rilling over zijn rug lopen.

‘Gevaar...’ zei het meisje ineens met een andere, vreemde stem. ‘Het gevaar komt geluidloos. Je hoort het niet wanneer het met zijn grijze veren op je neerduikt. Ik droomde... Het zand... Het zand was heet van de zon.’

‘Wat?’ Aplegatt verstarde met het zadel tegen zijn buik gedrukt. ‘Wat zei u, juffrouw? Wat voor zand?’

Een hevige huivering doorvoer het meisje. Ze wreef over haar gezicht. De appelgrauwe merrie schudde haar hoofd.

‘Ciri!’ riep de vrouw met het zwarte haar scherp vanaf het erf terwijl ze de zadeliem vastmaakte om haar zwarte hengst. ‘Opschieten!’

Het meisje geeuwde weer en knipperde met haar ogen. De aanwezigheid van de ijlbode in de stal leek haar te verbazen. Aplegatt zei niets.

‘Ciri,’ herhaalde de vrouw. ‘Ben je daar in slaap gevallen?’
‘Ik kom al, mevrouw Yennefer.’

Toen Aplegatt zijn paard gezadeld had en de stal uit leidde, was van de vrouw en het meisje geen spoor meer te bekennen. Een haan kraaide lang en hees, een hond blafte, een koekoek riep vanuit de bomen. De ijlbode sprong in het zadel. Opeens moest hij terugdenken aan de groene ogen van het slaperige meisje en aan haar vreemde woorden. *Het gevaar komt geluidloos? Grijs veren? Heet zand? Die meid is niet helemaal goed snik*, besloot hij. *Je komt ze vaak tegen vandaag de dag. Meisjes die van het padje geraakt zijn, verpest door vagebonden en ander gespuis in deze tijden van oorlog... Ja, ze is beslist van het padje geraakt. Of misschien was ze alleen slaperig, weggerukt uit haar dromen, nog niet helemaal wakker. Je staat verbaasd wat mensen allemaal uitkramen wanneer ze bij de dageraad rondbanjeren, tussen slapen en waken in...*

Opnieuw ging er een huivering door hem heen en hij voelde een pijnscheut tussen zijn schouderbladen. Hij wreef met een vuist over zijn rug.

Met een slap gevoel in zijn knieën spoorde hij zijn paard aan zodra hij terug was op de weg naar Maribor. Hij galoppeerde ervandoor. Hij had niet veel tijd meer.

De ijlbode bleef niet lang in Maribor – er was nog geen dag verstreken toen hij de wind alweer om zijn oren hoorde fluiten. Zijn nieuwe paard, een vosruin uit de stal van Maribor, rende snel, met zijn neus vooruit en zijn staart gestrekt. Wilgen langs de weg vlogen voorbij. De tas met diplomatieke post drukte tegen Aplegatts borst. Zijn achterwerk deed gemeen zeer.

‘Hé! Ik hoop dat je je nek breekt, vlegel!’ werd hem achterna geschreeuwd door een voerman die uit alle macht aan de teugels trok om zijn tweespan in bedwang te krijgen, dat was geschrokken van de voorbijgalopperende ruïn. ‘Kijk hem rennen, alsof de duivel hem op de hielen zit. Maar al rijd je als een dolleman, de Dood achterhaalt je toch!’

Aplegatt wreef in zijn oog, dat traande van de snelheid.

De dag ervoor had hij koning Foltest een brief overhandigd

en vervolgens koning Demawends geheime boodschap uitgesproken:

‘Demawend aan Folttest. Alles is klaar in Dol Angra. De vermomde strijdkrachten wachten op de order. Vermoedelijke datum: de tweede nacht na nieuwe maan in juli. De boten zullen twee dagen daarna landen op de andere oever.’

Zwermen kraaien vlogen luid krassend boven de weg. Ze vlogen naar het oosten, naar Mahakam en Dol Angra, naar Vengerberg. Onder het rijden repeteerde de ijlbode de vertrouwelijke boodschap voor de koning van Aedirn die de koning van Temerië hem had toevertrouwd:

‘Folttest aan Demawend. Ten eerste: laten we de campagne afblazen. De betweters hebben een vergadering belegd. Ze gaan zitten debatteren op het eiland Thanedd. Die vergadering kan veel veranderen. Ten tweede: de zoektocht naar de Leeuwenwelp kan worden gestaakt. Het is bevestigd. De Leeuwenwelp is dood.’

Aplegatt gaf zijn paard de sporen. Hij had niet veel tijd meer.

Het smalle pad door het bos werd versperd door wagens. Aplegatt ging langzamer rijden en begaf zich stapvoets naar de laatste wagen van de lange colonne. Hij beseftte dat hij zich niet door de versperring kon wringen, maar aan terugkeren viel niet te denken. Dat zou veel te veel tijd kosten. Zich in het drassige struikgewas wagen en om de versperring heen rijden was evenmin een aantrekkelijk alternatief, al helemaal niet omdat het begon te schemeren.

‘Wat is er aan de hand?’ vroeg hij aan de voerlieden op de laatste wagen. Het waren twee oude mannen; de een zat te dommelen en de ander gaf al evenmin veel tekenen van leven. ‘Een aanval? Scoia’tael? Zeg op, ik heb haast...’

Voordat een van de oude mannen de kans kreeg antwoord te geven, klonk er geschreeuw aan het begin van de colonne, die verborgen was achter de bomen. Voerlieden sprongen op hun wagens en gaven hun paarden en ossen er met de zweep van langs onder het schreeuwen van een keur aan krachttermen. De colonne zette zich moeizaam in beweging. De dom-

melende man werd wakker, bewoog zijn kin, zei 'hu!' tegen zijn muilieren en sloeg met de leidsels op hun ruggen. Zijn metgezel kwam weer tot leven, schoof zijn strohoed voor zijn ogen weg en keek naar Aplegatt.

'Tjonge, heeft die even haast,' zei hij. 'Nou jongen, je hebt geluk. Je hebt je precies op tijd bij ons gevoegd.'

'Zo is het maar net,' zei de andere oude man. Hij bewoog zijn kin en spoorde zijn muilieren aan om op te schieten. 'Precies op tijd. Als je hier vanmiddag was aangekomen, had je net als wij moeten stoppen en wachten op vrije doorgang. We hebben allemáál haast, maar we moesten wachten. Je kunt moeilijk doorrijden als de weg is afgesloten.'

'De weg afgesloten? Hoezo?'

'Er is hier een wrede menseneter, jongen. Hij heeft een ridder aangevallen die hier op de weg reed met alleen zijn schildknaap bij zich. Ze zeggen dat hij die ridder z'n hoofd heeft afgerukt, met helm en al, en dat hij zijn paard de ingewanden uit het lijf heeft getrokken. Die jongen wist te ontsnappen en volgens hem was het een afschuwelijk beest. De weg zag rood van het bloed, zei hij.'

Aplegatt haalde de teugels aan om gelijke tred te houden met de wagen, zodat ze hun gesprek konden voortzetten. 'Wat was het voor soort monster?' vroeg hij. 'Een draak?'

'Nee, het is geen draak,' zei de voerman met de strohoed. 'Het schijnt een mantikora te zijn of zoiets. Een vliegend monster, zei die jongen, verschrikkelijk groot. En kwaadaardig! We dachten dat hij die ridder zou verslinden en dan zou wegvliegen, maar niks daarvan. Het schijnt dat hij op de weg ging zitten, de rotzak, sissend en zijn slag tanden ontblotend... Ja, en de weg potdicht natuurlijk, als een fles met de kurk erop. De lui die voorop reden en dat ondier zagen, sprongen van hun wagen en vlogen ervandoor, en nu staat er een rij van een halve mijl, en je ziet het, jongen: overal om ons heen niks dan struiken en moeras. Je kunt geen kant op. Dus hier stonden we dan...'

'Stelletje lamzakken,' zei de ruiter verontwaardigd. 'Gaan daar een beetje stom staan wachten in plaats van hun bijl en speer te pakken om dat beest van de weg te jagen of af te maken.'

‘Een paar hebben dat geprobeerd, hoor,’ zei de oude voerman. Hij spoorde zijn muildieren aan tot iets meer spoed nu de colonne op gang kwam. ‘Drie dwergen die mee waren om het handelskonvooi te beschermen en vier rekruten die op weg waren naar de vesting in Carreras om zich bij het leger daar te voegen. Het monster heeft de dwergen gruwelijk toegetakeld, en de rekruten...’

‘... gingen op de loop,’ vulde de andere oude man aan, waarna hij deskundig een fikse fluim precies tussen de beide muildieren deed belanden. ‘Zodra ze de mantikora zagen, gingen ze op de loop. Eentje schijnt in zijn broek te hebben gekakt. O, kijk, kijk! Dat is ’m, jongen, daar!’

‘Wat zit je nou te zwammen?’ vroeg Aplegatt geërgerd. ‘Denk je dat het me interesseert om die schijtlijster te zien?’

‘Nee! Het monster! Het kring! Ze tillen het op een wagen! Zie je het niet?’

Aplegatt ging staan in zijn stijgbeugels. Ondanks de invalende duisternis en de menigte toeschouwers zag hij hoe soldaten het grote, taankleurige kadaver naar een wagen droegen. De vleermuisachtige vleugels en de schorpioenenstaart sleepten over de grond. Onder luid gejuich tilden de soldaten het lijk op de wagen. De voor de wagen gespannen paarden schrokken duidelijk van de stank en het bloed; ze hinkten en trokken aan hun lamoen.

‘Doorrijden!’ schreeuwde een sergeant naar de beide oude mannen. ‘Maak de weg vrij!’

De oude voerman dreef zijn muildieren vooruit en de wagen hotste over de voren en kuilen in de weg. Aplegatt spoorde zijn paard aan met zijn hielen en ging weer naast hen rijden.

‘Zo te zien hebben de soldaten korte metten gemaakt met dat beest.’

‘Welnee!’ antwoordde de oude man. ‘Toen de soldaten kwamen, deden ze niks anders dan schreeuwen en mensen rond commanderen. “Stilstaan jij! Vooruit, verder!” – enzovoort. Ze hadden helemaal geen zin om met dat monster te gaan knokken. Nee, ze hebben er een heksler bij gehaald.’

‘Een heksler?’

‘Jawel!’ zei de tweede oude man bevestigend. ‘Iemand her-

innerde zich opeens dat hij in het dorp een heksler had gezien, en die hebben ze opgetrommeld. Hij reed ons even later voorbij. Zijn haar was wit en hij zag er angstwekkend uit. Op zijn rug droeg hij een vreselijk zwaard. Binnen een uur riep iemand dat de weg zo meteen weer vrij zou zijn omdat de heksler dat beest onschadelijk had gemaakt. Dus eindelijk konden we verder, en dat was precies toen jij kwam opdagen, jongen.'

'Aha,' zei Aplegatt afwezig. 'In alle jaren dat ik langs deze wegen heb gezworven, ben ik niet één keer een heksler tegengekomen. Heeft iemand gezien hoe hij het monster versloeg?'

'Ja, ikke!' riep een jongen met een grote warrige bos haar die aan de andere kant van de wagen was komen rijden. Hij reed op een ongezadelde, magere, appelgrauwe knol die hij stuurde met een halster. 'Ik heb het allemaal gezien! Ik was bij de soldaten, daar helemaal vooraan!'

'Moet je die snotneus zien,' zei de oude voerman. 'Nog niet droog achter de oren en al een grote waffel. Wil jij soms een draai om je oren?'

'Laat hem toch zijn verhaal doen,' onderbrak Aplegatt hem. 'We zijn bijna bij het kruispunt en daar sla ik af naar Carreras, en daarvóór wil ik graag horen hoe dat gegaan is, met die heksler. Kom op jongen, vertel!'

'Nou, het ging dus zo,' begon de jongen, die nog steeds naast de wagen reed, haastig. 'Die heksler rijdt naar de commandant toe. Hij zegt dat hij Geralt heet. De officier zegt dat het hem niet uitmaakt hoe hij heet, als hij maar meteen begint. En hij wijst hem het monster aan. De heksler rijdt er dichternaartoe en kijkt. Het monster is nog zo'n stadie van hem vandaan, maar hij werpt er een blik op en zegt dat het een ongevoonde grote mantikora is en dat hij hem zal doden als ze hem tweehonderd kronen betalen.'

'Tweehonderd kronen?' zei de tweede oude man geschrokken. 'Was hij niet goed wijs?'

'Dat zei die officier ook, alleen drukte hij zich anders uit. En de heksler zegt dat dat is hoeveel het kost, en anders: even goede vrienden en laat dat monster maar tot sint-juttemis op de weg blijven zitten. De officier zegt dat hij niet zoveel gaat betalen en dat hij dan wel wacht tot het beest vanzelf weg-

vliegt. De heksler zegt dat hij dat wel kan vergeten, want dat beest heeft honger en is kwaad. En als hij wegvliegt, is hij binnen de kortste keren weer terug, want dit is zijn jacht... eh... zijn jachterorium.'

'Zit niet uit je nek te kletsen, snotjoch!' De voerman, die tevergeefs probeerde zijn neus te snuiten in de vingers waarmee hij de leidsels vasthield, verloor zijn geduld. 'Vertel gewoon wat er gebeurd is!'

'Maar dat dóé ik! Goed, de heksler zegt: "Dat monster vliegt niet weg. Hij is de hele nacht bezig om op zijn gemak die ridder op te peuzelen. Die draagt een harnas, en het is een heel gedoe voor het monster om het vlees eruit te peuteren." Een paar kooplui komen erbij staan en zeggen dat ze het met de heksler af willen maken op honderd kronen. Stop die honderd kronen maar in je achterste, zegt de heksler, dat monster is een mantikora en hij is hartstikke gevaarlijk en voor hun stomme honderd kronen gaat hij zijn nek niet wagen. De officier wordt kwaad en zegt: dan heb je pech gehad, het is het lot van een heksler om z'n nek te wagen en daar is hij precies geschikt voor, net zoals een reet precies geschikt is om ermee te schijten. Je kon zien dat die kooplui bang werden dat de heksler er boos vandoor zou gaan, dus, zeggen ze, we betalen je honderdvijftig. En ja hoor, de heksler haalt zijn zwaard van zijn rug en loopt de weg af naar de plek waar dat beest zit. En de officier maakt achter zijn rug een teken om het boze oog af te wenden en spuwt op de grond en zegt dat hij niet snapt waarom er zulke walgelijke kerels op de wereld rondlopen. Een van de kooplui zegt dat als het leger monsters wegjoeg van de wegen in plaats van achter elfen in het bos aan te zitten, er helemaal geen hekslers nodig zouden zijn en dat...'

'Niet zwammen,' viel de oude man hem in de rede. 'Vertel gewoon wat je gezien hebt.'

'Ik heb het paard van de heksler gezien,' pochte de jongen. 'Een kastanjebruine merrie met een witte bles.'

'Die merrie interesseert me geen moer. Heb je de heksler het monster zien doden?'

'Eh...' stamelde de jongen. 'Nee, dat niet. Ik werd naar ach-

teren geduwd. Iedereen stond te schreeuwen en de paarden steigerden, toen...'

'Zei ik het niet?' verklaarde de oude man geringschattend. 'Hij heeft geen ene moer gezien, die snotneus.'

'Nou, ik heb de heksers anders wél zien terugkomen!' zei de jongen verontwaardigd. 'En de officier, die het allemaal gezien had, zag lijkkleek en zei heel zachtjes tegen zijn mannen dat het tovenarij was of een elfentruc en dat een normaal mens een zwaard nooit zo snel kon hanteren... En toen kwam de heksers terug en hij nam zijn geld en ging op zijn merrie zitten en reed weg.'

'Hm,' mompelde Aplegatt. 'Welke kant ging hij op? Nam hij de weg naar Carreras? Misschien kan ik hem nog inhalen, gewoon om een glimp van hem op te vangen...'

'Nee,' zei de jongen. 'Hij heeft op het kruispunt de weg naar Dorian genomen. Hij had haast.'

De heksers droomde zelden, en van die zeldzame dromen herinnerde hij zich niets wanneer hij wakker werd. Zelfs niet als het nachtmerries waren, en dat waren het gewoonlijk.

Ook ditmaal was het een nachtmerrie, maar deze keer herinnerde de heksers zich er tenminste iets van. Een helder beeld was opeens tevoorschijn gekomen uit een maalstroom van vage maar verontrustende vormen, van vreemde maar onheilspellende scènes en van onbegrijpelijke maar duistere woorden en geluiden. Het was Ciri, maar niet zoals hij haar zich herinnerde van Kaer Morhen. Het vlaskleurige haar dat achter haar aan golfde terwijl ze galoppeerde was langer – zoals het was geweest toen hij haar voor het eerst ontmoette, in de bossen van Brokilon. Ze reed voorbij en hij wilde schreeuwen, maar er kwamen geen woorden uit zijn mond. Hij wilde achter haar aan rennen, maar het was alsof hij tot halverwege zijn dijen vastzat in stollend pek. En Ciri leek hem niet te zien. Ze galoppeerde verder, de nacht in, tussen misvormde elzen en wilgen die met hun takken wuifden alsof ze leefden. Hij zag dat ze werd achtervolgd, dat een zwart paard haar achternagaloppeerde. Op het dier zat een ridder in een zwart harnas, met op zijn hoofd een helm die was getooid met roofvogelvlugels.

Hij kon zich niet bewegen, hij kon niet schreeuwen. Hij kon alleen maar toekijken hoe de gevleugelde ridder Ciri inhaalde, haar bij haar haren greep, het meisje uit het zadel trok en haar met zich mee sleurde terwijl hij verder galoppeerde. Hij zag Ciri's van pijn vertrokken gezicht, zag haar mond, verwrongen in een geluidloze schreeuw. *Word wakker!* beval hij zichzelf, niet in staat om de nachtmerrie te verdragen. *Word wakker! Nu meteen!*

Hij werd wakker.

Lang lag hij bewegingloos terwijl hij zich de droom herinnerde. Toen stond hij op. Hij haalde een beurs onder zijn kussen vandaan en telde snel een aantal tienkronenmunten uit. Honderdvijftig voor de mantikora van gisteren. Vijftig voor de neveling die hij gedood had in opdracht van de dorpsoudste van een dorp niet ver van Carreras. En vijftig voor de weerwolf die kolonisten uit Burdorff voor hem hadden opgejaagd.

Vijftig voor een weerwolf. Dat was goedbetaald, want het was een makkelijke klus geweest. De weerwolf had niet eens verzet geboden. Hij was een grot in gedreven waaruit hij niet kon ontsnappen en had geknield de genadeslag afgewacht. De heks had medelijden met hem gehad.

Maar hij had het geld nodig.

Nog geen uur later reed hij stapvoets door de straten van Dorian, op zoek naar een bekende steeg met een bekend uithangbord.

Op het uithangbord stond CODRINGHER EN FENN, JURIDISCHE ADVIEZEN EN DIENSTVERLENING. Geralt wist dat de handel van Codringher en Fenn weinig met de wet te maken had en dat de beide heren meer dan genoeg redenen hadden om ieder contact met de wet en de handhavers daarvan te vermijden. Hij betwijfelde bovendien of er onder de cliënten die hun kantoor bezochten ook maar iemand was die wist wat het woord 'juridisch' betekende.

Het gebouwtje had geen gelijkvloerse ingang. Er was alleen een stevig vergrendelde deur die waarschijnlijk toegang gaf tot een koetshuis of stal. Om bij de ingang te komen moest je achterom lopen, een modderige binnenplaats vol eenden en

kippen betreden, een paar treden op gaan en door een smalle galerij en een donkere, nauwe gang lopen. Pas dan stond je voor een massieve, beslagen mahoniehouten deur met een zware koperen klopper in de vorm van een leeuwenkop.

Geralt klopte aan en stapte haastig achteruit. Hij wist dat in de deur een mechaniek zat dat twintig duimspijkers naar buiten schoot door gaatjes die verborgen zaten in het ijzerbeslag. In theorie schoten de spijkers alleen naar buiten wanneer iemand aan het slot morrelde, of wanneer Codrigher of Fenn op de knop drukte, maar Geralt wist uit ervaring dat alle mechanieken onbetrouwbaar zijn. Ze doen het niet wanneer ze het horen te doen, en andersom.

Er zat kennelijk iets in de deur – iets magisch, waarschijnlijk – waarmee je bezoekers kon herkennen. Nadat hij aangeklopt had, vroeg geen stem wie hij was en wat hij kwam doen. De deur zwaaide open en daar stond Codrigher. Het was altijd Codrigher die opendeed, nooit Fenn.

‘Welkom, Geralt,’ zei Codrigher. ‘Kom binnen. Je hoeft je niet plat te drukken tegen de deurpost, ik heb het veiligheidsmechanisme uitgeschakeld. Het ging opeens af en heeft een stel gaten geprikt in een man die met zijn negotie langs de deuren ging. Kom toch verder! Heb je een zaak voor me?’

‘Nee,’ zei de heks terwyl hij een groot, somber voorvertrek betrad waar het als altijd een beetje naar katten rook. ‘Niet voor jou. Voor Fenn.’

Codrigher liet een luide, kakelende lach horen, daarmee voedsel gevend aan de verdenking van de heks dat Fenn een mythische figuur was, uitsluitend bedoeld om provoosten, baljuws, belastinggaarders en andere door Codrigher verafschuwde individuen een rad voor ogen te draaien.

Ze betraden het kantoor, waar het lichter was omdat het zich boven in het gebouw bevond en de van stevige tralies voorziene ramen het grootste deel van de dag de zon vingen. Geralt ging in de voor cliënten bestemde stoel zitten. Codrigher nam tegenover hem plaats in een fauteuil achter een eikenhouten bureau. Dit was een man die zichzelf ‘advocaat’ noemde en voor wie niets onmogelijk was. Had je moeilijkheden of zat je in de problemen, dan ging je naar Codrigher, en dan kwam

je er gauw genoeg achter hoe door en door gewetenloos de man was. Je kreeg krediet zonder garantie of onderpand. Of je was ineens de enige van een lange lijst schuldeisers die zijn geld terugzag wanneer een zaak op de fles was gegaan. Of je kreeg je erfenis, hoewel je rijke oom had bedreigd je geen stuiver na te laten. Of je kreeg de hele erfenis omdat alle andere familieleden, tot dan toe toch zo vastbesloten, opeens afzagen van al hun rechten. Je zoon werd vrijgelaten uit de kerker, hoewel de bewijzen van zijn schuld onweerlegbaar waren. Want wanneer Codringher en Fenn zich ermee bemoeiden, verdween op mysterieuze wijze alle bewijs en trokken getuigen hun eerdere verklaringen in. De jager op de bruidsschat van je dochter maakte ineens een andere jonge vrouw het hof. De minnaar van je vrouw of de verleider van je dochter had drie gecompliceerde botfracturen – beide benen en één arm – na een betreurenswaardig ongeval. Je aartsvijand of een ander hinderlijk individu hield ineens op overlast te veroorzaken; gewoonlijk werd nooit meer iets van die persoon vernomen. Ja, als je een probleem had, kon je altijd naar Dorian rijden, je naar Codringher en Fenn spoeden en op de mahoniehouten deur kloppen. Dan verscheen ‘advocaat’ Codringher in de deuropening, een kleine, schrielle, grijzende man met de ongezonde huidskleur van iemand die zelden in de frisse buitenlucht komt. Codringher troonde je mee naar zijn kantoor, ging in zijn fauteuil zitten, tilde zijn grote zwart-witte kater op zijn schoot en begon het beest te aaien. Beide – Codringher en de kater – namen de cliënt op met dezelfde onaangename, nerveus makende uitdrukking in hun geelgroene ogen.

‘Ik heb je brief ontvangen,’ zei Codringher. Hij en de kater taxeerden de heks met hun geelgroene blik. ‘Ranonkel is ook bij me geweest. Hij was een paar weken geleden in Dorian en hij vertelde me iets over je zorgen. Maar hij wilde er weinig over kwijt. Té weinig.’

‘Echt? Je verbaast me. Dat is voor het eerst dat ik hoor dat Ranonkel niet spraakzaam was.’

Codringher glimlachte niet. ‘Ranonkel zei weinig omdat hij weinig wist. En hij zei zelfs nog minder dan hij wist omdat jij hem verboden hebt over bepaalde onderwerpen te praten.’

Waarom zo weinig vertrouwen? En nog wel in een collega?’

Die opmerking ergerde Geralt. Codringher had waarschijnlijk graag gedaan alsof hij het niet merkte, maar de kat maakte dat onmogelijk. Hij sperde zijn ogen open, ontblootte zijn hoektanden en siste bijna onhoorbaar.

‘Je moet mijn kat niet boos maken,’ zei de advocaat, en hij aaide het dier om hem te kalmeren. ‘Wil je niet dat ik mezelf jouw collega noem? Maar dat ben ik! Ik ben ook een heksler. Ik heb mensen gered van monsters en monsterlijke moeilijkheden. En ook ik doe het tegen betaling.’

‘Er zijn verschillen,’ bromde Geralt, die nog steeds gefixeerd werd door de onaangename kattenogen.

‘Zeker,’ stemde Codringher in. ‘Jij bent een anachronistische heksler en ik ben een moderne heksler, die meegaat met de tijdgeest. Daarom zul jij binnenkort zonder werk zitten en gaat het mij voor de wind. Nog even en er zijn geen striga’s, vivernen, endrega’s en weerwolven meer op de wereld. Maar klootzakken zullen er altijd blijven.’

‘Het zijn anders voornamelijk de rotzakken die jij uit de problemen helpt, Codringher. Armoedzaaiers die in de nesten zitten, kunnen jou niet betalen.’

‘Armoedzaaiers kunnen jou ook niet betalen. Armoedzaaiers kunnen nooit iets betalen. Daarom heten ze ook armoedzaaiers.’

‘Dat is verbazingwekkend logisch opgemerkt. Adembenevend logisch.’

‘Dat effect heeft de waarheid altijd. En de waarheid is dat wij werk hebben dankzij deze rotzakken. Alleen zijn die van jou bijna uitgestorven en zijn die van mij springlevend en komen er zelfs steeds meer van.’

‘Goed, goed. Kom, laten we ter zake komen.’

‘Inderdaad,’ zei Codringher. Hij knikte en aaide zijn kat, die zijn rug kromde en luid spinnend zijn nagels in de knie van zijn baasje begroef. ‘We zullen de zaken behandelen in volgorde van belangrijkheid. Allereerst: het honorarium bedraagt tweehonderdvijftig Novigradse kronen, beste vriend. Heb jij zo veel geld? Of reken je jezelf tot de armoedzaaiers met problemen?’

‘Laten we eerst vaststellen of je genoeg hebt gedaan om zo’n bedrag te verdienen.’

‘Dat mag je zelf vaststellen,’ zei de advocaat koeltjes. ‘En liefst een beetje vlug. Als je jezelf ervan overtuigd hebt, leg je het geld op tafel. Daarna gaan we verder met de minder belangrijke zaken.’

Geralt maakte een beurs los van zijn gordel en gooide hem op tafel. De munten rinkelden en de kater sprong van Codringhers schoot en rende weg. De advocaat liet de beurs in een lade vallen zonder de inhoud te controleren.

‘Je hebt mijn kat laten schrikken.’ Het klonk oprecht verwijtend.

‘Mijn verontschuldigen. Ik dacht dat het gerinkel van geld wel het laatste geluid was waarvan hij bang zou worden. Vertel me wat je hebt ontdekt.’

‘Die Rience,’ begon Codringher, ‘in wie jij zo geïnteresseerd bent, is een behoorlijk geheimzinnig type. Ik heb kunnen vaststellen dat hij twee jaar gestudeerd heeft aan de tovenaarschool in Ban Ard. Ze hebben hem eraf getrapt nadat hij was betrappt op diefstal. Buiten de school stond de geheime dienst van Kaedwen hem al op te wachten, en hij liet zich ronselen. Ik heb niet kunnen achterhalen wat hij gedaan heeft voor de geheime dienst van Kaedwen, maar meestal leiden ze mislukte tovenaars op tot moordenaars. Klopt dat?’

‘Als een bus. Ga verder.’

‘De volgende informatie komt uit Cintra. Rience heeft daar een tijd in een kerker gezeten, in de tijd dat Calanthe koningin was.’

‘Waarvoor?’

‘Geloof het of niet: voor schulden. Maar hij heeft niet lang gezeten, want iemand heeft hem vrijgekocht door de schuld met rente af te betalen. De transactie vond plaats via een bank en de reddende engel bleef anoniem. Ik heb geprobeerd de identiteit van de weldoener te achterhalen, maar dat heb ik moeten opgeven nadat ik vier banken had gecheckt. Maar degenen die Rience gekocht hebben, waren geen amateurs. En er was hun veel aan gelegen anoniem te blijven.’

Codringher zweeg even. Hij hoestte luid en drukte een zakdoek tegen zijn mond.